

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

THE INNOVATION ECONOMY

Electronic Scientific and Practical Journal

2025 / 7

@QMI_Institut

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225 - uy

www.kstu.uz
www.ojs.qmii.uz

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

3-jild
7-son
dekabr, 2025

December 2025
Volume 3
Number 7

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

THE INNOVATION ECONOMY
Electronic Scientific and Practical
Journal

ISSN: 3030-315X

ojs.qmii.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi o'rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qarshi davlat texnika universiteti

Mas'ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Qarshi davlat texnika universiteti

Texnik muharrir:

F.F.Haqqulov, PhD

Qarshi davlat texnika universiteti

*Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda
jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.*

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko'chasi 225-uy

Tel.: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@qmii.uz

"Innovatsion iqtisodiyot" ilmiy - amaliy
O'zbekiston elektron jurnali ta'lim, fan va
innovatsiyalar Respublikasi Oliy vazirligi
huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi**
rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli
qarori bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

**Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar
nashr etiladi:**

1. Raqamli iqtisodiyot
2. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
3. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
4. Inson kapitali iqtisodiyoti
5. Menejment va marketing
6. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
7. Moliya, kredit va investitsiya
8. Ekonometrika va statistika
9. Xizmat ko'rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

*Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal
Universitet, Rossiya)*

Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)

Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)

Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)

*Kusainov Xalel Xaymullievich - i.f.d., professor, akademik (Qozog'iston Respublikasi
Milliy fanlar akademiyasi)*

*Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi
Tojikiston agrar universiteti)*

*Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva
energetika instituti, Rossiya)*

*Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar
do'stligi universiteti)*

*Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya
Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)*

*Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti,
Rossiya Federatsiyasi hukumati)*

*Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi
Milliy fanlar Akademiyasi)*

*Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati
huzuridagi Moliya universiteti)*

*Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat
universiteti)*

*Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati
huzuridagi Moliya universiteti)*

*Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi
Rossiya xalqlar do'stligi universiteti)*

*Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar
universiteti)*

*Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati
huzuridagi Moliya universiteti)*

*Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati
huzuridagi Moliya universiteti)*

*Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazarot
fanlari instituti)*

*Kolosova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot
universiteti)*

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik

Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor

Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor

Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor

Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor

Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna - i.f.n., professor

Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent

Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor

Yakubova Shamshinur Shuxratovna - Iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aliqulov Azamat Tuyg'unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent

Xo'jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent

Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent

Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent

Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)

Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)

Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ojs.qmii.uz

Ipak qurti urug'chilik tizimida innovatsion biotexnologiyalarni qo'llash

Xasanova Rayxon Bozarovna

Применение инновационных биотехнологий в системе селекции шелкового мира

Хасанова Райхон Бозаровна

Application of innovative biotechnologies in the silk world breeding system

Khasanova Raykhon Bozarovna

Received: December 3, 2025 Revised: December 6, 2025

■ Accepted: December 9, 2025 ■ Published Online: December 30, 2025

- **Annatotsiya.** Ipakchilik – O'zbekiston qishloq xo'jaligining an'anaviy va yuqori daromadli tarmoqlaridan biridir. Ipak qurti urug'chiligi esa butun tarmoqning poydevori bo'lib, sifatli urug' (tuxum) yetishtirilishi pilla hosildorligi, pilla sifat ko'rsatkichlari va tayyor mahsulot – ipak tolasi raqobatbardoshligiga bevosita ta'sir qiladi. So'nggi yillarda serikulturaning modernizatsiyasi, yangi zot va chatishtirish tizimlarini joriy etish, texnologiyalarni raqamlashtirish jarayonlari davom etmoqda. Shu bilan birga, sohada bir qator hal etilishi zarur bo'lgan muammolar ham mavjud. Ushbu ishda ipak qurti urug'chiligini rivojlantirishning dolzarb masalalari hamda uning iqtisodiy samaradorligi yoritilgan. Unda zamonaviy ipakchilik tizimida yuqori sifatli ipak qurti urug'ini yetishtirishning ahamiyati, seleksiya va genetik ishlanmalarni takomillashtirish zaruriyati, inkubatsiya jarayonidagi innovatsion texnologiyalarni joriy etish masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, fermer xo'jaliklari uchun urug'chilikni tashkil etishning optimal usullari, resurslardan samarali foydalanish, kasalliklarning oldini olish va urug' mahsuldorligini oshirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari ipak qurti urug'chiligida yuqori rentabellikka erishish uchun ilmiy yondashuv, sifat nazorati va bozorboq mahsulot yetishtirishning muhim omillar ekanini ko'rsatadi. Ipakchilik tarmog'ida urug'chilikni rivojlantirish iqtisodiy barqarorlik, eksport salohiyatini oshirish va qishloq xo'jaligi korxonalarining daromadlilikini ta'minlashga xizmat qilishi ta'kidlanadi.
- **Kalit so'zlar.** Ipak qurti, urug'chilik, pilla, seleksiya, genetic ishlanmalar, iqtisodiy samaradorlik, inkubatsiya, tutzor, eksport salohiyati, serikultura agrotehnika.
- **Аннотация.** Шелководство - одна из традиционных и высокодоходных отраслей сельского хозяйства Узбекистана. Семеноводство шелкопряда является основой всей отрасли, а производство качественных грен (яиц) напрямую влияет на урожайность коконов, качественные показатели коконов и конкурентоспособность готового продукта - шелкового волокна. В последние годы продолжаются процессы модернизации

серикультуры, внедрения новых пород и систем скрещивания, цифровизации технологий. Вместе с тем в отрасли имеется ряд проблем, требующих своего решения. В данной работе освещены актуальные вопросы развития шелкопрядного семеноводства и его экономическая эффективность. В ней анализируется важность выращивания высококачественных грен тутового шелкопряда в современной системе шелководства, необходимость совершенствования селекционных и генетических разработок, вопросы внедрения инновационных технологий в процессе инкубации. Также будут рассмотрены оптимальные методы организации семеноводства для фермерских хозяйств, эффективное использование ресурсов, профилактика заболеваний и пути повышения семенной продуктивности. Результаты исследования показывают, что научный подход, контроль качества и производство востребованной на рынке продукции являются важными факторами достижения высокой рентабельности в шелководстве. Отмечается, что развитие семеноводства в шелковой отрасли служит обеспечению экономической стабильности, повышению экспортного потенциала и прибыльности сельскохозяйственных предприятий.

- **Ключевые слова.** Шелководство, семеноводство, коконы, селекция, генетические разработки, экономическая эффективность, инкубация, тутовые сады, экспортный потенциал, серикультура, агротехника.
- **Abstract.** Sericulture is one of the traditional and highly profitable branches of Uzbekistan's agriculture. Silkworm egg production is the foundation of the entire industry, and the production of high-quality seeds (eggs) directly affects the yield of cocoons, quality indicators of cocoons, and the competitiveness of the finished product - silk fiber. In recent years, processes of modernization of the sericulture, introduction of new breeds and hybridization systems, and digitalization of technologies have been continuing. At the same time, there are a number of problems in the industry that need to be solved. This work highlights topical issues of the development of silkworm egg production and its economic efficiency. It analyzes the importance of producing high-quality silkworm eggs in the modern silk industry, the need to improve breeding and genetic development, and the introduction of innovative technologies in the incubation process. Optimal methods for organizing seed production for farms, efficient use of resources, disease prevention, and ways to increase seed productivity will also be considered. The research results show that a scientific approach, quality control, and the production of marketable products are important factors for achieving high profitability in silkworm egg production. It is noted that the development of seed production in the silk industry contributes to economic stability, increasing export potential, and ensuring the profitability of agricultural enterprises.
- **Keywords.** Silkworm breeding, seed production, cocoons, selection, genetic developments, economic efficiency, incubation, mulberry plantation, export potential, sericulture agrotechnology.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori Ipakchilik sohasida naslli urug'chilik stansiyalari faoliyatini tashkil qilish to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Pilla yetishtirish va ipakchilik sohasida bozor mexanizmlarini joriy qilishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2024-yil 3-maydagi PF-72-son Farmoniga muvofiq naslli ipak qurti urug'i ishlab chiqarishni mahalliyashtirish hajmini oshirish hamda pilla yetishtirish usullarini takomillashtirish maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi: 1. Ipakchilik ilmiy-tadqiqot instituti (keyingi o'rinlarda — Institut) huzurida xo'jalik yuritish huquqi asosida faoliyat olib boradigan davlat muassasasi shaklidagi Farg'ona ipak qurti naslli urug'chilik stansiyasi hamda Xorazm ipak qurti naslli urug'chilik stansiyasi (keyingi o'rinlarda — ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari) tashkil etilsin.

2. Quyidagilar ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining asosiy vazifalari etib belgilansin: Institutda yaratilgan ipak qurti zotlari va duragaylarining dastlabki tuxum qo'ymalarini ko'paytirish; ipak qurtining super elita urug'larini tayyorlash; urug'chilik korxonalarini ipak qurtining yuqori sifatli elita urug'lari bilan ta'minlash; ipak qurtining toza zotlarida genetik va nasldorlik xususiyatlarini saqlash; ipak qurtining super elita va elita urug'larini ishlab chiqarish jarayoniga ilg'or ilm-fan yutuqlarini joriy qilish; ipakchilik sohasida naslchilik va genetika yo'nalishi bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini kuchaytirish; ipak qurtining naslli urug'larini ishlab chiqarish rejalarini tuzish va tasdiqlash; ipak qurtining naslli urug'larini yetishtirish hajmini oshirish orqali sotishni yo'lga qo'yish.

3. Belgilab qo'yilsinki: ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari xodimlarining mehnatiga haq to'lash miqdorlari va shartlari O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi tomonidan Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi bilan

kelishilgan holda belgilanadi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari o'z faoliyati to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi huzuridagi Ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish qo'mitasiga (keyingi o'rinlarda — Qo'mita) hamda Institutga hisobot beradi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalariga Institut direktori tomonidan Qo'mita bilan kelishgan holda lavozimga tayinlanadigan va lavozimidan ozod etiladigan direktor rahbarlik qiladi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari direktorlarining o'rinbosarlari Institut direktori tomonidan Qo'mita bilan kelishgan holda lavozimga tayinlanadi va lavozimidan ozod etiladi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari qishloq xo'jaligi sohasidagi ilmiy-tadqiqot tashkilotlari hamda ipakchilik sohasida faoliyat yuritadigan subyektlar uchun qonunchilik hujjatlarida nazarda tutilgan imtiyozlardan foydalanish huquqiga ega bo'ladi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari o'z nomi davlat tilida yozilgan muhrga va blankalarga, mustaqil balansga, bank hisobvaraqlariga, shuningdek, xorijiy valyutadagi shaxsiy g'azna hisobvaraqlariga ega bo'ladi; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari belgilangan tartibda o'z nomidan mulkiy va shaxsiy nomulkiy huquqlarni olishi va amalga oshirishi, shuningdek, zimmasiga majburiyatlar olishi, sudda da'vogar va javobgar bo'lishi mumkin.

4. Qo'mita Institut bilan birgalikda o'n kun muddatda ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining ustavini ishlab chiqib uni davlat ro'yxatidan o'tkazilishini, tashkiliy tuzilmasi tasdiqlanishini hamda malakali xodimlar bilan to'ldirilishini ta'minlasin.

5. Ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalariga ipak qurtining yuqori sifatli elita urug'larini mahalliy va xorijiy urug'chilik korxonalariga erkin bozor narxlarida shartnoma asosida sotish va undan tushadigan mablag'lardan qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda foydalanish huquqi beriladi. barcha zarur jihoz va asbob-uskunalar, qishloq xo'jaligi texnikalari, shuningdek, laboratoriya jihozlari bilan ta'minlash; suv tejaydigan sug'orish texnologiyalarini qo'llagan holda intensiv tutzorlarni barpo etish va agrotexnika tadbirlarini amalga oshirish.

6. Farg'ona va Xorazm viloyatlari hokimliklari ikki hafta muddatda ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalariga zarur bino va inshootlarni qurish uchun tegishli Farg'ona va Qo'shqo'pir tumanlari hokimliklari zaxirasida bo'lgan qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer maydonlari hisobidan 1 gektardan yer uchastkalarini doimiy foydalanish huquqi asosida ajratish bo'yicha o'z qarorlarini qabul qilsin.

7. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi hamda Farg'ona va Xorazm viloyatlari hokimliklarining takliflariga asosan bir oy muddatda ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalariga intensiv tutzorlarni tashkil etish uchun tuman hokimliklari zaxirasida bo'lgan tegishli Farg'ona tumani "Qalacha" MFY hududidan 8 gektar hamda Qo'shko'pir

tumani "O'rtayop" MFY hududidan 10 gektar qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yer uchastkalari ijara huquqi asosida ajratilsin.

8. Farg'ona va Xorazm viloyatlari hokimliklari ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalariga ajratilgan yer uchastkalaridan doimiy foydalanish va ijara huquqlari belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilishini ta'minlasin.

9. Qo'mita Institut bilan birgalikda bir oy muddatda ajratilgan mablag'lar doirasida tegishli loyihachi tashkilotlarni jalb qilgan holda urug'chilik stansiyalari uchun qo'llaniladigan talablar yuzasidan texnik topshiriq ishlab chiqilishini ta'minlasin.

10. Farg'ona va Xorazm viloyatlari hokimliklari O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi hamda Qo'mita bilan birgalikda: ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari uchun bino va inshootlarni qurish bo'yicha tegishli Farg'ona va Xorazm viloyati hokimliklari huzuridagi "Yagona buyurtmachi xizmati" DUKlar buyurtmachi etib belgilanishini; bosh loyiha va bosh pudrat tashkilotlari qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda xarid qilish tartib-tamoyillari natijalariga ko'ra tanlab olinishini; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining bino va inshootlari shaharsozlik normalari va qoidalariga muvofiq energiya tejaydigan zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda qurilishini; ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining bino va inshootlarini qurish uchun ajratiladigan mablag'lardan maqsadli va samarali foydalanilishini ta'minlasin.

11. O'zbekiston Respublikasi Qurilish va uy-joy kommunal xo'jaligi vazirligi ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining qurilish obyektlari bo'yicha loyiha-smeta hujjatlari belgilangan tartibda ekspertizadan o'tkazilishi va qurilish-montaj ishlarini amalga oshirishda texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlarga rioya etilishi yuzasidan nazorat o'rnatilsin.

12. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalarining bino va inshootlarini qurish-ta'mirlash ishlari 2024-2025-yilgi ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish dasturiga kiritilgan holda moliyalashtirilishini ta'minlasin. Belgilansinki, ipak qurti naslli urug'chilik stansiyalari faoliyatini tashkil etish ishlari O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Pilla yetishtirish va ipakchilik sohasida bozor mexanizmlarini joriy qilishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" 2024-yil 3-maydagi PF-72-son Farmoniga muvofiq 2024-yilda pilla yetishtirish mavsumidan boshlab pillani qayta ishlovchi va pilla qurti urug'ini ishlab chiqaruvchi korxonalarga ular tomonidan bevosita pilla boquvchilarga yetkazib berilgan har bir quti ipak qurti urug'i uchun nazarda tutilgan subsidiyalarni bekor qilish natijasida bo'shagan mablag'larni bir qismini markazlashgan investitsiya xarajatlariga yo'naltirish orqali amalga oshiriladi. Bunda ipak

qurti naslli urug'chilik stansiyalari faoliyatini tashkil qilishda quyidagilar inobatga olinadi: ajratilgan mablag'lar hisobidan qurilish ishlarini belgilangan tartibda moliyalashtirish;

13. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligining: mazkur qarorning 12-bandida nazarda tutilgan subsidiyalarni bekor qilish natijasida bo'shagan mablag'lar hisobidan 10 mlrd so'mni Qo'mitaning budjetdan tashqari maxsus jamg'armasi shaxsiy g'azna hisobvarag'iga (4010) o'tkazish; Qo'mitaning budjetdan tashqari maxsus jamg'armasi mablag'lari hisobidan tirik pilla yetishtirishda foydalaniladigan sun'iy qutilar va dastalarni xarid qilish hamda shartnoma asosida muddatli to'lov sharti bilan pillachilik sohasidagi xo'jalik yurituvchi subyektlarga yetkazib berishni tashkil qilish to'g'risidagi takliflariga rozilik berilsin. Qo'mita O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi bilan birgalikda bir oy muddatda tirik pilla yetishtirishda foydalaniladigan sun'iy qutilar va dastalarga qo'yiladigan texnik talablarni belgilasin hamda davlat xaridlari bo'yicha belgilangan tartib-taomillarga muvofiq xaridlarni tashkil etsin.

14. Qo'mitaga: O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi bilan kelishilgan holda Qo'mitaning budjetdan tashqari maxsus jamg'armasi mablag'lari hisobidan pillachilik sohasi bo'yicha innovatsiya loyihalarini amalga oshirishdan, shuningdek, xo'jalik yurituvchi subyektlarga sun'iy qutilar va dastalarni muddatli to'lov asosida yetkazib berishdan tushadigan tushumlarni yangi loyihalarni moliyalashtirishga qayta yo'naltirish; Qo'mitaning budjetdan tashqari maxsus jamg'armasining vaqtincha bo'sh turgan mablag'larini belgilangan tartibda tijorat banklariga depozitga joylashtirishdan olinadigan daromadlar hisobidan Qo'mita va uning tizim tashkilotlarini moddiy-texnika bazasini mustahkamlash hamda xodimlarini ijtimoiy himoya qilish va moddiy rag'batlantirish vakolati berilsin.

15. Vazirlar Mahkamasining "Pillani qayta ishlash va pilla qurti urug'ini ishlab chiqaruvchi korxonalar tomonidan pilla boquvchilarga yetkazib berilgan ipak qurti urug'i uchun subsidiya ajratish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida" 2023-yil 21-iyuldagi 305-son qarori o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblansin.

16. Mazkur qarorning bajarilishini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari J.A. Xodjayev va O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi vaziri I.Yu. Abduraxmonov zimmasiga yuklansin. Rivojlanishning dolzarb masalalari: Sifatli urug'lik materialini yetishtirish: Yuqori sifatli va kasalliklarga chidamli urug'lik materialini ko'paytirish, navlarning genetik potentsialini saqlash va kuchaytirishga qaratilgan ishlarni olib borish muhimdir. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish: Urug'likni saqlash, ko'paytirish va sifatini nazorat qilishda zamonaviy inkubatorlar, inkubatsiya texnologiyalari hamda genetik

tekshirish usullaridan foydalanish zarur. Seleksiya ishlarini kuchaytirish: Yangi, serhosil va yuqori sifatli navlarni yaratish uchun seleksiya ishlarini faollashtirish, genetik fondni boyitish va xalqaro hamkorlikni yo'lga qo'yish kerak. Zararkunandalar va kasalliklarga qarshi kurash: Urug'lik ko'paytirish jarayonida turli xil kasalliklar va zararkunandalar paydo bo'lishi mumkin. Ularga qarshi samarali kurash usullarini ishlab chiqish va joriy etish, biologik zararsizlantirish usullaridan foydalanish muhim. Fermerlarga ko'mlpak qurti urug'chiligini rivojlantirishning dolzarb masalalari va iqtisodiy samaradorligi.ak: Fermer xo'jaliklariga sifatli urug'lik materialini taqdim etish, ularga urug'likni ko'paytirish va parvarish qilish bo'yicha ilmiy-amaliy yordam ko'rsatish, zarur ko'makni berish orqali ularning faoliyatini rag'batlantirish muhim. Iqtisodiy samaradorlikni oshirish: Xomashyo sifatini oshirish: Yuqori sifatli urug'likdan olingan ipak xomashyosi bozor narxini ko'taradi va eksportbop tovarlar ishlab chiqarishni rag'batlantiradi. Iqtisodiy yo'qotishlarni kamaytirish: Kasalliklarga chidamli urug'lik materialidan foydalanish xomashyo yo'qotilishini kamaytiradi va ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytiradi. Barqaror daromadni ta'minlash: Sifatli urug'lik materialining barqaror ta'minoti fermer xo'jaliklari uchun doimiy daromad manbai yaratadi va iqtisodiy barqarorlikka erishishga yordam beradi. Eksport salohiyatini ko'paytirish: Yuqori sifatli ipak mahsulotlari xalqaro bozorda katta talabga ega. Bu esa eksport tushumlarini oshirishga va mamlakat iqtisodiyotini mustahkamlashga yordam beradi.

Muallif haqida / Сведения об авторе / Author details

1. Xasanova Rayxon Bozarovna Qarshi davlat texnika universiteti "Biznes va boshqaruv" kafedrasida asistent / Хасанова Райхон Бозаровна Ассистент кафедры «Бизнес и управление» Каршинского государственного технического университета / Khasanova Raykhon Bozarovna Assistant of the Department of Business and Management, Karshi State Technical University
xasanova8874@gmail.com
 ■ 0009-0001-9011-4989

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A. ARIPOV Toshkent sh., 2024-yil 13-sentabr, 571-son (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 16.09.2024-y., 09/24/571/0720-son).
2. O'zbekiston Respublikasi Ipakchilik ilmiy-tadqiqot instituti rasmiy sayti: www.silk.uz.
3. "Ipakchilikni rivojlantirish bo'yicha 2021–2025 yillarga mo'ljallangan strategiya", O'zbekiston Respublikasi

Qishloq xo'jaligi vazirligi materiallari, 2021.

4. Raxmonov D. "Ipak qurti yetishtirishda innovatsion yondashuvlar". Agroilm elektron jurnali, 2023.
5. Nazarov, A., Mamatqulov, M. Qishloq xo'jaligi entomologiyasi. – Toshkent: O'quv qo'llanma, 2020.